

NOKIAN
KAUPUNKI

Hyvinvointitilin päätös 2017-2021

Kaupunginhallitus 23.5. ja kaupunginvaltuusto 6.6.2022

Hyvinvointitilinpäätös

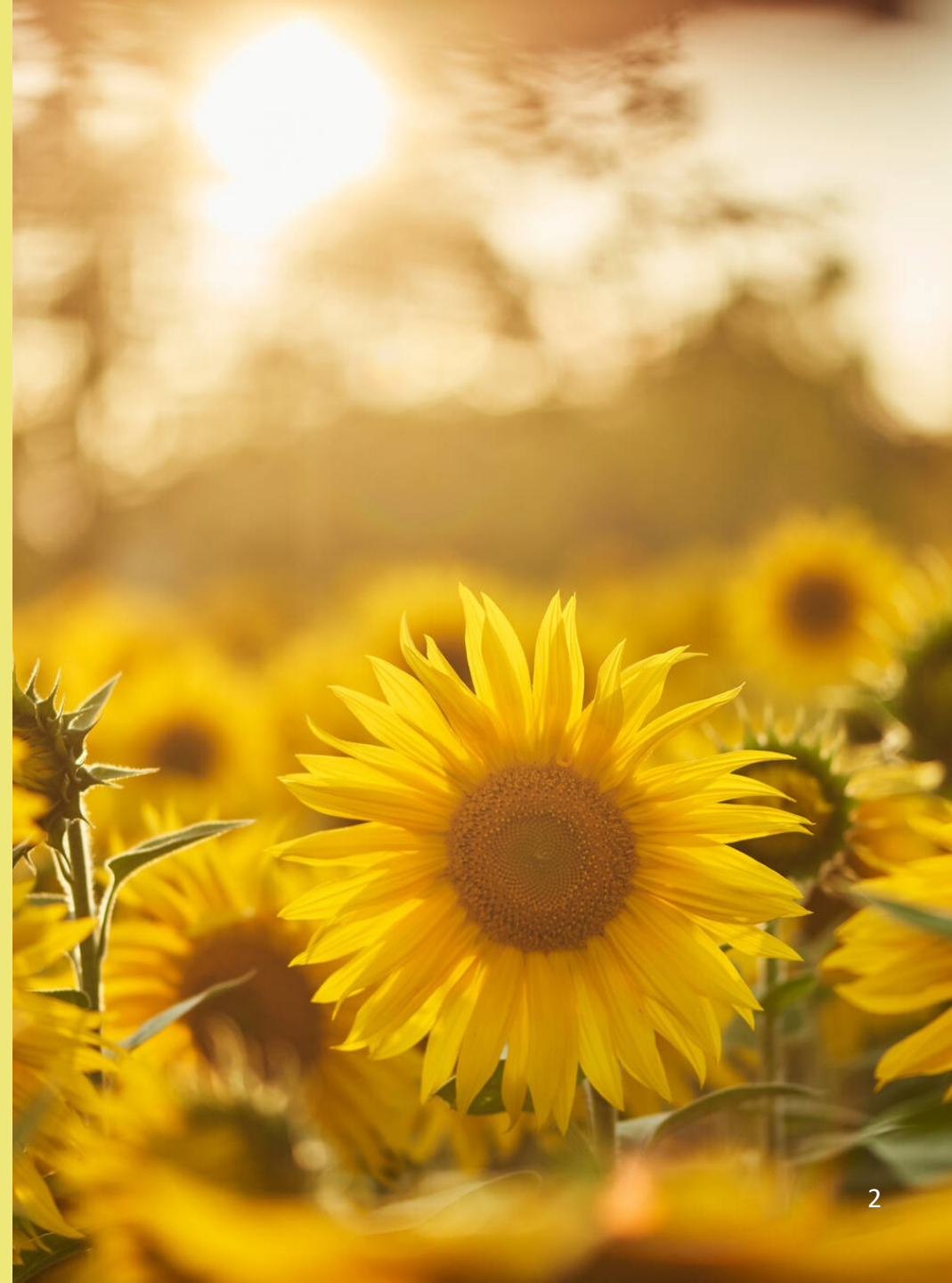
Hyvinvointitilinpäätös kuvaa edellisen valtuustokauden aikana toteutunutta hyvinvoinnin ja hyvinvointityön kehitystä.

Hyvinvointitilinpäätöksen on koostanut hyvinvointiryhmä sekä hyvinvoinnin teematyöryhmät. Tietoja on tarpeen mukaan täydennetty kaupungin eri työntekijöiden antamien tietojen perusteella.

Tilinpäätöksessä on koottu keskeiset hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet teemoittain sekä niihin liittyviä huolenaiheita ja tilastoja.

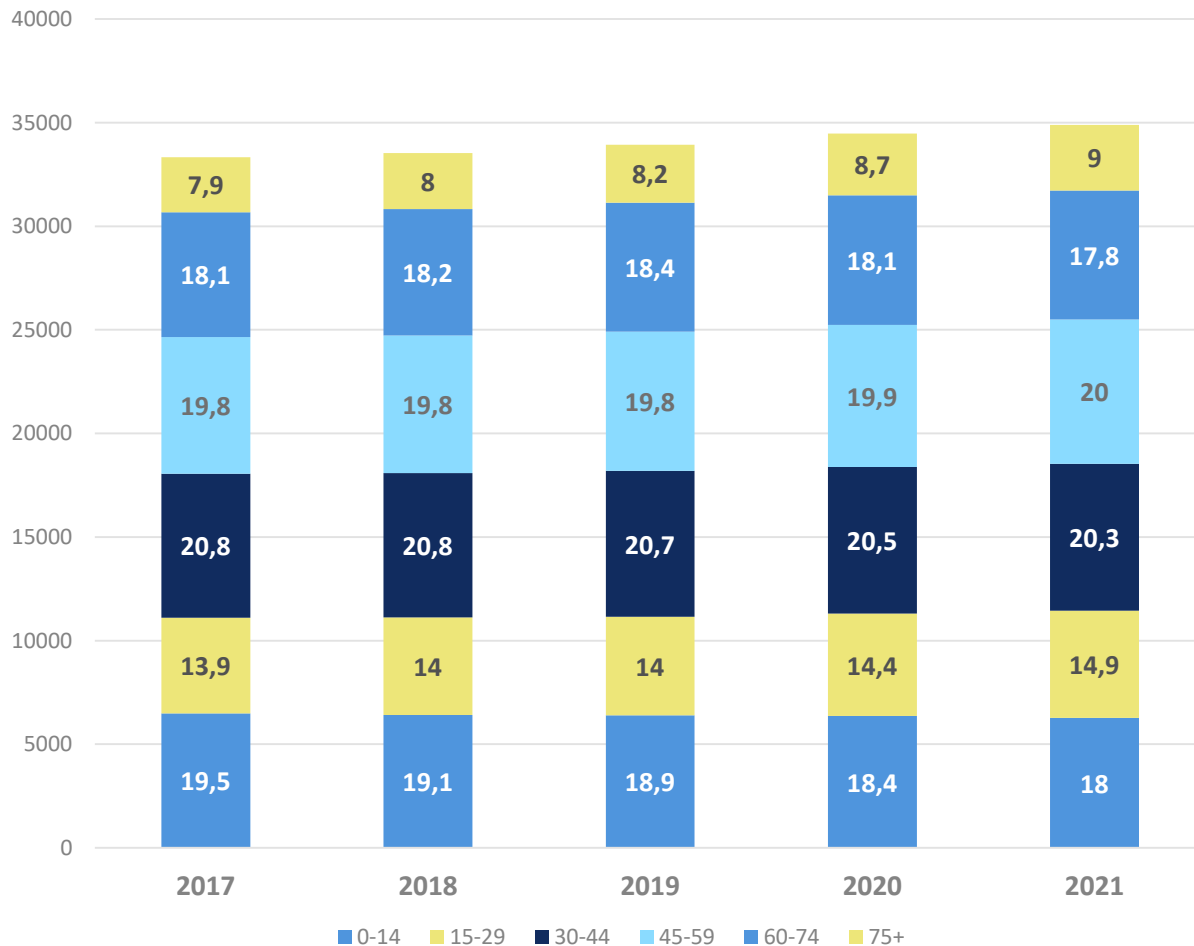
Hyvinvointitilinpäätös on jaettu kahdeksaan teemaan, jotka ovat:

1. Työllisyys
2. Elinympäristö ja turvallisuus
3. Elintavat
4. Päihteet ja mielenterveys
5. Osallisuus
6. Vapaa-aika
7. Varhaiskasvatus ja opetus
8. Terveys, toimintakyky ja elämänlaatu

Nokian perustietoja

Nokia väestö ikäryhmittäin ja vuosittain 31.12.

Asutuksen sijoittuminen Nokialla	2020	2020 (%)
Väestö taajamissa	31319	90,8
Väestö haja-asutusalueella	2882	8,4
Väestö muilla alueilla	275	0,8

Koulujen ja julkisen liikenteen saavutettavuus	2020
Enintään 500 m etäisyydellä alakoulusta asuvien ala-asteikäisten osuus, %	20,8
Enintään 1 km m etäisyydellä yläkoulusta asuvien yläasteikäisten osuus, %	43,8
Enintään 2 km etäisyydellä lukiosta asuvien lukioikäisten osuus, %	37,4
Enintään 1 km etäisyydellä säännöllisen liikenteen joukkoliikenteen pysäkeistä asuvat, % asukkaista	61,9
Enintään 2,5 km etäisyydellä säännöllisen liikenteen joukkoliikenteen pysäkeistä asuvat, % asukkaista	65,7

Nokian väestö äidinkielen mukaan	2017	2018	2019	2020	2021	2021 (%)
Suomi	32397	32551	32891	33387	33754	96,8
Ruotsi	102	107	121	119	117	0,3
Vieraskieliset	823	866	914	967	1009	2,9

Nokian HYTE-kerroin

HYTE-kerroin ohjaa kuntien hyvinvointityön kehittämistä ja tuottaa kuntakohtaisia vertailukelpoista tietoa. Vuoden 2023 alusta lähtien kunnille maksetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosaa.

HYTE-kerroin koostuu prosessi- ja tulosindikaattoreista. Nokiolla prosessi-indikaattoreissa on tapahtunut pientä kehitystä, kun taas tulosindikaattorien pistemäärä on laskenut. Muutokset ovat samansuuntaisia muiden Pirkanmaan lähikuntien tulosten kanssa.

Muutoksia Nokian HYTE-indikaattoreiden tuloksissa:

- 8. ja 9. luokan oppilaista yhä useampi kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi
- Ylipainosten osuus 8. ja 9. luokan oppilaista on laskenut
- Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta seurataan aiempaa harvemmassa koulussa.
- Pitkiä liikuntavälitunteja on aiempaa harvemmassa koulussa.
- Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan paremmin.
- Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat eivät osallistu toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin.
- Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan paremmin valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista.

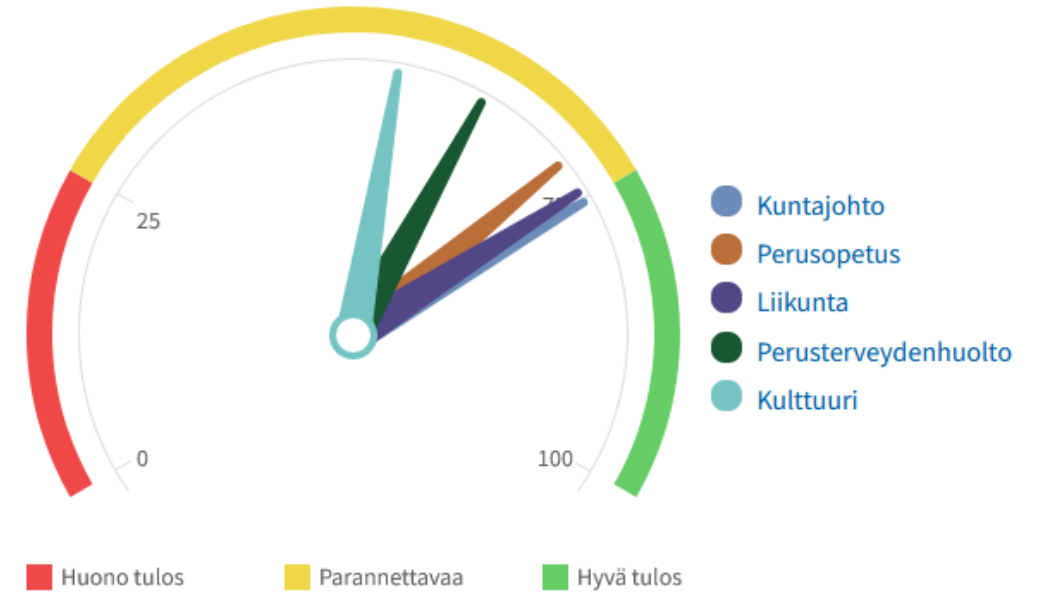
Nokian HYTE-kerroin	2018	2020	2021
HYTE-kerroin euroa / asukas	11,4	18,6	18,3
HYTE-kerroin, 0 - 100 pistettä	72	68	65
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo	86	81	88
Tulosindikaattoreiden keskiarvo	57	55	41
HYTE-kertoimen arvo tuhansina euroina	381,1	632,1	631,4

HYTE-kerroin 2021	Nokia	Ylöjärvi	Sastamala	Pirkkala	Tampere
HYTE-kerroin euroa / asukas	18,3	18	20,5	21	19,2
HYTE-kerroin, 1 000 euroa	631,4	601,7	492	416,6	4629,8
HYTE-kerroin, 0 - 100	65	64	72	74	68
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo	88	83	86	96	95
Tulosindikaattoreiden keskiarvo	41	44	59	52	41

Nokian TEAvisarin kokonaispistemäärä on laskenut vuosien 2017-2021 välillä 78 pisteestä 68 pisteeseen. Syitä pisteiden laskulle on todennäköisesti useita:

- Tilanne Nokialla on muuttunut, joka vaikuttaa pistemäärään.
- Kysymykset ovat muuttuneet ajan myötä ja maksimipistemäärää varten vaaditaan yhä enemmän työtä.
- Kysymyksiin on vastannut eri vuosina eri ihmiset, jotka ovat tulkinneet kysymyksiä tai Nokian tilannetta eri tavoin.

Kokonaisuudessaan TEAvisari antaa kuitenkin kuvaa siitä, miten Nokian tilanne terveydenedistämisaktiivisuudessa vertautuu muihin kuntiin.

Pisteet	Nokia		Pirkanmaan maakunta	Koko maa
	2021	2017	2021	2021
Kaikki sektorit	68	78	70	68
Kuntajohto	75	94	84	78
Perusopetus	71	70	67	66
Liikunta	74	84	74	72
Perusterveydenhuolto	62	80	66	65
Kulttuuri	54	--	66	66

Hyvinvointitilinpäätös

Hyvinvointitilinpäätöksessä kuvataan nokialaisten hyvinvoinnin tilan muutoksia tilastojen avulla. Lisäksi tilinpäätökseen on nostettu esiin hyvinvoinnin edistämiseksi toteutettuja keskeisiä toimenpiteitä sekä koottu tilastoihin ja työntekijöiden havaintoihin perustuvia huolenaiheita suhteessa nykytilanteeseen tai kehityssuuntaan.

Toimenpiteiden toteutuminen on kuvattu värikoodein.

- Toteutunut
- Toteutunut osittain
- Ei toteutunut

Toimenpiteet	Toteutuminen
Nuorten kesätöitä tuettiin kesätyötukisetelien avulla. Seteleitä ollut vuosittain haettavissa 125 kpl ja määrärahavaraus on ollut 50 000 € vuodesta 2019 lähtien.	
Eriyistä tukea tarvitseville perusopetuksen päättäneille nuorille järjestettiin kesäduunipaja vuodesta 2018 lähtien. Vuonna 2021 järjestettiin kaksi pajaa.	
Nuorisotyöttömyyden ehkäisyä ja nuorten sijoittumista työmarkkinoille tai jatkokoulutukseen tuettiin 2020 alkaneen Ohjauksella eteenpäin -hankkeen avulla.	
Nuorten työllisyysprosessien mallintamisen ja kehittämisen selvitystyö valmistui vuonna 2020.	
Työpaikkatori –tapahtumaa toteutettiin vuosittain 2018 alkaen kaupungin ja TREDUn yhteistyönä.	
Nuorten seinätön työpaja –malli käynnistettiin Varikon valmennusyksikössä.	
Nuorten starttipajan toimintamallia kehitettiin, mikä mahdollisti sosiaalisen kuntoutuksen toteuttamisen osaviikkoisesti.	
Opinnollistamisen mahdollisuudet huomioitiin paremmin työllisyyspalveluiden asiakas- ja palveluprosesseissa.	
Työllisyyden kuntakokeiluun osallistuttiin vuosina 2017-2018 ja kevästä 2021 eteenpäin.	

Tilastot

Työllisyys	2017	2021			
Työttömyysaste	9,7 %	8,4 %			
Pitkäaikaistyöttömien määrä	512	407			
Alle 25-v. työttömien määrä	206	158			
Aktivointiaste	38,6 %	42,2 %			
Avoimet työpaikat	158	545			
Toimeentulo	2017	2018	2019	2020	2021
Perustoimeentulotuen saajat Nokialla	1899	1970	2034	2219	1474
Lasten pienituloisuusaste*	7,6	7,3	7,6	6,6	-
Gini-kerroin**	22,9	24	22,4	22,6	-

* Lasten pienituloisuusaste kuvaa, kuinka suuri osa alueen alle 18-vuotiaista kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle.

** Gini-kerroin kuvaa asuntokuntien käytettävissä olevien rahatulojen jakautumista. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako kunnassa on.

Huolenaiheet

- Työmarkkinoiden kohtaamohaasteet huolestuttavat edelleen.
- Osa- ja täsmätyökykyisten sekä työkyvyttömien työttömien työnhakijoiden markkinatilanne on heikko.
- Alle 30 vuotiaiden asiakkaiden työttömyyden polarisoituminen.
- Koronapandemialla on ollut merkittävät vaikutukset työmarkkinatilanteeseen.
 - Aiheutunut työttömyys ja lomautukset
 - Yrittäjyyden haasteet
 - Etäpalvelut
- Erityistä tukea toisen asteen opintoihin siirtymisessä tarvitsevien nuorten määrä on lisääntynyt Nokialla
- TREDU:n Nokian toimipisteen VALMA-koulutukseen ohjautuneiden nuorten määrä on lisääntynyt.

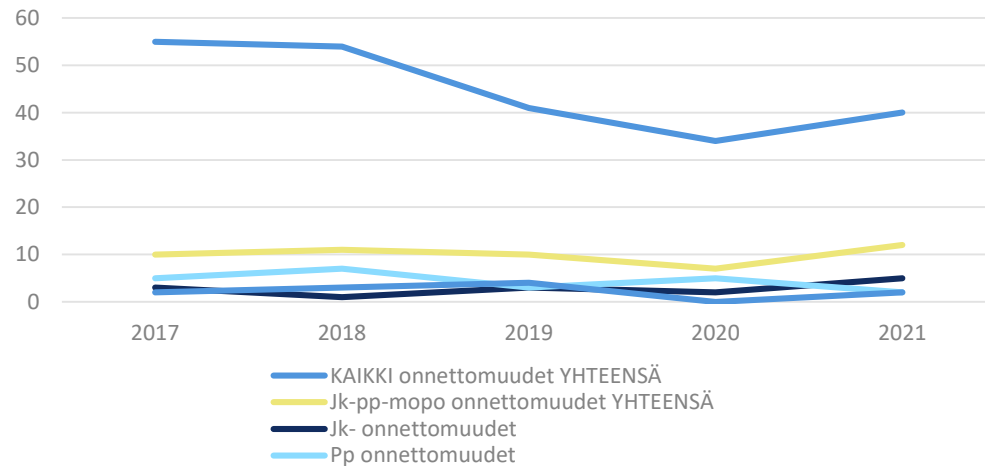
Elinympäristö ja turvallisuus

Toimenpiteet	Toteutuminen
Liikkumisen olosuhteet	
Uusia ulkoilureittejä valmistui Sarpattiin ja Harjuniittyyn.	
Ulkoilureittien infotaulut ja viitoitukset uusittiin kaikille kaupungin ulkoilureiteille.	
Valaistuksia rakennettiin ulkoilureiteihin.	
Uusi ulkoliikuntasali rakennettiin Eepenpuistoon.	
Uusi uimapaikka rakennettiin Halkoniemeen.	
Liikenne	
Pieniä liikenneturvallisuustoimenpiteitä toteutettiin vuosittaisen määrärahan avulla. Tämän avulla mahdollistettiin mm. hidasteita, huomiovilkkuja suojateille sekä siirrettäviä nopeusnäyttöjä.	
Uusia kiinteitä nopeusnäyttötäuluja asennettiin.	
Liikennemerkit kartoitettiin ja korvattiin uuden tieliikennelain mukaiseksi.	
Lähiympäristöt	
Puistoja ja leikkialueita kunnostettiin ja uusittiin.	
Viherkasvustoa siivottiin mm. vieraslajeja torjumalla ja rantakasvustoa siistimällä.	
Kevyen liikenteen väyliä parannettiin vuosittain.	
Ikääntyvien nokialaisten asumisen tarpeiden kartoitus Kotoisa Ehto valmisteltiin ja aloitettiin vuonna 2021.	

Elinympäristö ja turvallisuus

Tilastot

Liikenneonnettomuudet katuverkolla, Nokia

Tilastot	2017	2020
Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennerikkomukset / 1 000 asukasta	55,3	42,2
Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta	3,6	3,3
Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1 000 asukasta	3,4	4,7
Poliisin tietoon tulleet huumausaineiden käyttöririkokset / 1 000 asukasta	2,3	3,5

Huolenaiheet

- Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikosten määrä lisääntyi vuosien 2017-2018 välillä. Määrä kuitenkin jälleen putosi pandemia-aikana.
- Huumausainerikosten ja huumausaineiden käyttörikosten määrä on kasvanut.
- Pyöräilyväylien laatutasossa (leveys, erottelu jalankulusta, reunakivet risteyksissä) ja sujuvuudessa on edelleen parannettavaa.
- Pirkanmaalla tieliikenteessä loukkaantuneista merkittävä osa on 15-24-vuotiaita. Loukkaantumisia tapahtui selkeästi eniten mopolla ja moottoripyörällä liikkuesssa, mutta myös henkilöautojen kohdalla nuorille on tapahtunut kaikista ikäryhmistä eniten onnettomuuksia.
- Jalankulkijoista eniten tieliikenteessä loukkaantuivat nuoret ja ikäihmiset. Loukkaantumisia on erityisesti 0-24-vuotiailla sekä 65 vuotta täyttäneillä jalankulkijoilla.
- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien vuoksi sairaanhoitoa saaneiden potilaiden hoitajaksojen lukumäärä on kohonnut.

Toimenpiteet	Toteutuminen
Lisättiin liikunta-aktiivisuutta	
Lapsiperheille tarjottiin maksutonta liikunta- ja elintapaohjausta sekä edullisia tai maksuttomia liikunnan ja kulttuurin osallistumismahdollisuuksia.	
Liikkumista ja opiskelukykyä lisättiin Nokian lukion ja liikuntapalveluiden yhteistyössä Liikkuva opiskelu -hankkeessa.	
Liikkumista ja fyysistä aktiivisuutta vahvistettiin varhaiskasvatuksessa Laatu-liike -hankkeen avulla.	
Vähän liikkuville lapsille laadittiin materiaali yhdessä toiminta- ja fysioterapian kanssa.	
Nuorten ja nuorten aikuisten liikkumista edistettiin Nuorten Liikkis-hankkeen avulla.	
Vahvistettiin elintapoja koskevaa hyvinvointityötä	
Lihavuuteen ja liikkumattomuuteen vaikutettiin kehittämällä palvelupolkuja ja -ohjausta sekä panostamalla ravitsemus- ja liikuntaneuvontaan sekä viestintään.	
Ravitsemusterapeutti aloitti työnsä toukokuussa 2018.	
Moniammatillisesti tuotettu ravitsemussuunnitelma valmistui keväällä 2019.	
Ruokapalveluille myönnettiin perusbudjetista erillinen vuosittainen lisärahoitus ravitsemussuunnitelman mukaisten toimien jalkauttamiseen vuosille 2020-2025.	
Liikuntaneuvonnan vaikuttavuutta tutkittiin yhteistyössä UKK-instituutin kanssa	
Rakennettiin palvelu- ja hoitoketju lasten ja nuorten ylipainon ja lihavuuden ehkäisyyn ja hoitoon. Toimintamallin jalkautus on käynnissä.	
Tuettiin kuntalaisia hyvinvointia edistävissä elintavoissa	
Erityisruokavaliokäytäntöjä päivitettiin kansallisen allergiaohjelman mukaisiksi varhaiskasvatukseen ja kouluihin.	
Otettiin käyttöön salaattien tarjoileminen komponentteina ja lisättiin marjojen tarjoamista ruokapalveluissa kouluilla ja päiväkodeilla.	
Matalan kynnyksen ryhmätoiminta käynnistyi elämäntapamuutosten tueksi terveys- ja liikuntapalveluiden yhteistyönä. Toiminta keskeytyi koronan vuoksi.	
Liikuntaneuvontapalvelu laajeni työterveyshuoltoon ja Räätelöidysti Liikkumaan - tutkimus käynnistyi UKK-instituutin, henkilöstöhallinnon sekä liikuntapalveluiden yhteistyönä.	
Lisättiin avoimia kertamaksullisia liikuntaryhmiä.	
Matalan kynnyksen ravitsemustietouden informaatiotilaisuudet ikäihmisille siirrettiin vuodelle 2022 koronapandemian vuoksi.	

Tilastot

Ylipaino	2017	2021
Perusopetus 8. ja 9. lk	19	16,2
Lukio 1. ja 2. vuosi	20	23,2
Ammatillinen oppilaitos	27,4	32,1
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat		
Perusopetus 8. ja 9. lk	23,3	22,6
Lukio 1. ja 2. vuosi	14	23,6
Ammatillinen oppilaitos	9,7	16,7
Syö kasviksia päivittäin tai lähes päivittäin		
Perusopetus 8. ja 9. lk	-	29,1
Lukio 1. ja 2. vuosi	-	33,6
Ammatillinen oppilaitos	-	11

Liikkumisen edistämisen tunnuslukuja	2 019	2020	2021
Ohjattu toiminta	42 301	14 797	7 818
Liikuntaneuvonta	831	357	191
Liikuntapaikkojen kävijämäärät	581 439	388 455	421 542

Huolenaiheet

- Aikuisia ja ikäihmisiä koskevia tilastotietoja mm. ylipainosta, sekä ravitsemus- ja liikuntatottumuksista ei ole saatavilla Nokian osalta. Toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi on haastavaa ilman luotettavaa tietoa.
- Ennaltaehkäisyyn tarvitaan edelleen enemmän panostusta, jotta painotus siirtyisi korjaavista palveluista enemmän ennaltaehkäisyyn.
- Ikäihmisillä ei ole riittävää tietoa ravitsemuksesta, riittävästä syömisestä ja terveellisen ruoan valitsemisesta.
- Yläasteen opiskelijoista noin 43,5 % ei syö koululounasta päivittäin.
- Lasten ja nuorten ruutuaika on koronapandemian aikana kasvanut ja muuttunut hyväksytyimmäksi. Ruutuaika vaikuttaa mm. unirytmiiin ja kouluun lähtemiseen intoon.
- Liikkuva koulu -hanke loppui ja sen myötä osa hyvistä käytännöistä ei resurssien puutteen ja koronan vuoksi ole jatkunut.
- Pandemian aikana heikentynyt kunto ja altistumisen pelko rajoittavat ikäihmisten osallistumista ohjatun liikunnan ryhmiin.
- Työmatkaliikenne vaatii edelleen kehittämistä yksityisautoilun vähentämiseksi. Etätyö on myös vähentänyt työssäkäyvien arkiliikuntaa.

Kansallinen tason trendit elintavoissa

- Heikoimmassa asemassa olevien taloudellinen tilanne heijastuu suoraan heidän elintapoihin ja terveyskäyttäytymiseen. Korkeasti koulutettujen ruokatottumukset ovat keskimäärin terveellisemmät vähemmän koulutettuihin verrattuna.
- Energiaa, kovaa rasvaa, suolaa ja lisättyä sokeria saadaan liikaa tarpeeseen nähden. Kasviksia, marjoja ja hedelmiä sekä kuituja syödään sen sijaan liian vähän.
- Yli 30-vuotiaista suomalaisista ylipainoisia (BMI > 25) on naisista 63 % ja miehistä 72 %.
- Ylipainoiset nuoret (BMI >25), kokevat terveydentilansa yleisemmin heikommaksi kuin normaalipainoiset ikätoverinsa. Läheisen ystävän puuttuminen sekä kiusaamisen ja seksuaalisen häirinnän kokemukset ovat ylipainoisilla nuorilla yleisempiä kuin normaalipainoisilla.
- Vain kolmasosa lapsista ja nuorista liikkuu suositusten mukaan ja liikkuminen vähenee selvästi iän myötä.

Päihteet ja mielenterveys

Toimenpiteet	Toteutuminen
Nuorten päihdetilanteeseen vaikuttaminen	
Nuorten Helpperi käynnisti toimintansa nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdetyön edistämiseksi.	
Nuorten päihdemalli laadittiin päihteidenkäyttöön puuttumisen yhdenmukaistamiseksi ja tehostamiseksi.	
Enhkäisevän päihdetyön suunnitelma laadittiin kouluihin ja toisen asteen oppilaitoksiin.	
Nuorisopalveluissa edistettiin päihteettömyyttä ja mielenterveyttä keskittymällä ennaltaehkäisyyn, matalan kynnyksen puuttumiseen ja yhteistyöhön kodin kanssa.	
Päihdekasvatusta toteutettiin yläkoululaisille ja toisen asteen opiskelijoille koulujen ja nuorisotyön toimesta	
Kannabiskoulutusta järjestettiin kaupungin henkilöstölle.	
Lapset puheeksi -malli otettiin käyttöön eri palveluissa, jossa kohdataan lapsiperheitä. Mallin koulutukset jatkuvat edelleen uusien työntekijöiden myötä.	
Ennaltaehkäisevä vaikuttaminen	
Mielenterveyden luentosarja sekä vertaistukiryhmä omaisille järjestettiin yhteistyössä FinFamin kanssa.	
Aikuisten päihdeasennekysely toteutettiin vuonna 2019.	
Matalan kynnyksen Noste-kioskin avulla tavoitettiin kuntalaisia mielenterveys- ja päihdeasioissa Prisman tiloissa.	
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden asumuspalvelukoordinaattorin tehtävä vakinaistettiin palveluiden yhdenmukaistamiseksi ja kustannusten hillitsemiseksi.	
Ikääntyvien turvattomuutta kokevien ikäihmisten tilannetta parannettiin avaamalla yhteisöllisen asumisen Kaislakodon yksikkö Vihnuskodein yhteyteen vuonna 2019.	

Päihteet ja mielenterveys

Alkoholijuomien myynti, 100 % alkoholia, litraa / 18 vuotta täyttäneet

	2017	2020
Nokia	8,2	8,3
Pirkanmaa	8,6	8,4

Nuorten päihde- ja mielenterveystilanteen tilastoja

	2017	2021
Osuus nuorista, joilla ei ole yhtään läheistä ystävää	6,9	8,8
Osuus nuorista, joilla on kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus	11	16,3
Osuus nuorista, jotka tuntevat itsensä yksinäiseksi	8	14,1
Koulukiusaaminen loppunut tai vähentynyt kiusaamisesta kertomisen jälkeen, % 8. ja 9. luokan oppilaista	46,7	48
Osuus nuorista, jotka ovat kokeneet häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana	-	28,1
Osuus nuorista, joiden mielestä omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita	50,4	62,2
Osuus nuorista, jotka nuuskaavat päivittäin	9,1	8
Osuus nuorista, jotka ovat tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa	20,9	14,5
Osuus nuorista, joiden vanhemman liiallinen alkoholinkäyttö aiheuttanut haittaa	5,5	5,7
Lastensuojeluilmoitukset, joiden taustalla oli lapsen tai vanhemman päihteidenkäyttö	142 kpl	161 kpl

Aikuiset

	2017	2021
Aikuisten mielenterveyden avohoitokäynnit / 1 000 18 vuotta täyttäneitä	365,2	584,9

Nokialla kotihoidon palvelun piirissä olevista ikäihmisistä (%)

	2022
alkoholin riskikäyttöä (AUDIT)	20
masennusmittarin pistemäärä kohtalainen tai suuri on	58,4

Huolenaiheet

- Oppilaiden päihdemyönteisyyden on koettu työntekijöiden näkökulmasta lisääntyneen ja muun muassa kannabiskokeilut, sekä kuukausittainen alkoholinkäyttö ovat kouluterveyskyselyiden perusteella yleistyneet.
- Huoli nuorten aikuisten (alle 29-v.) vakavista päihdeongelmista jatkuu. Huumeasiakkaiden lisääntyminen ja heille palvelutarpeen mukaisen tuen saaminen on haasteellista.
- Tällä hetkellä nuorisotiimin jonotusaika on n. 5kk. Tähän on vaikuttanut nuorten noin vuodesta 2018 alkaen ja koronan myötä vuodesta 2020 edelleen nousut psyykkisen pahoinvoinnin esiintymisen lisääntyminen, perustason palveluiden ruuhkautuminen, nuorisotiimin vaihtuvat resurssit sekä se ettei psykoteriapalveluita ja pitkäaikaista kuntouttavaa hoitoa ole mahdollista saada tarvitsijoille Kela-pätevien psykoterapeuttien vähäisyyden vuoksi.
- Peliongelmiä on vaikeaa tunnistaa ja ottaa puheeksi. On havaittu, että peliongelmat (tai muut toiminnalliset riippuvuudet) jäävät edelleen helposti kartoittamatta.
- Alakouluikäiset tarvitsisivat enemmän päihdekasvatusta ja seksuaalikasvatusta sekä mediakasvatusta. Nykyinen päihdekasvatus alkaa liian myöhään.
- Opiskelijoiden poissaoloihin tulisi puuttua riittävän nopeasti, jotta ongelmat eivät pääse kehittymään pitkälle.
- Aikuisten ja ikäihmisten päihdetilanteesta ei ole selkeää ja kattavaa tietoa.
- Nokialta puuttuu edelleen ehkäisevän päihdetyön ohjelma.
- RAI-tuloksissa tulee esiin nokialaisten kotihoidon asiakkaiden alkoholin käytön lisääntyminen, kuten myös oma tai muiden huoli juomisesta. Lisäksi Nokiallakin ikääntyneiden oma kokemus yksinäisyydestä on korkea.
- Kriisipäivystysasumista ei Nokialla järjestetä ollenkaan paikallisesti.
- Pistovälineille ei ole turvallista vaihto- tai hävityspaikkaa.
- Mielenterveyskuntoutujille ei ole riittävästi asumispalvelupaikkoja paikallisesti.

Toimenpiteet	Toteutuminen
Lasten ja nuorten kuulemisen toimintamallia kehitettiin Lapsiystävällinen kunta -työssä.	
Vapaaehtoistoimintaa kehitettiin yhteistyössä liikunta- ja vapaa-aikapalveluiden, ikäihmisten palveluiden, SPR:n ja seurakunnan kanssa. Ulkoiluystävä- ja ATK-seniorien Mukanetti-toiminta ovat vakiintuneet.	
Oppilaskuntatyötä tehtiin näkyvämmäksi , jotta lapset ja nuoret tuntisivat paremmin mahdollisuuksiaan vaikuttaa koulun arjessa tai laajemmin kaupungin palveluissa.	
Kouluissa kehitettiin oppilasagenttitoimintaa.	
Ikääntyneiden osallistumisen mahdollisuuksia lisättiin Voimaa vanhuuteen -hankkeen avulla.	
Ikäihmisten palveluiden lähitori Setori aloitti toimintansa. Ikäihmisten palveluissa on toiminut myös ennen Koronapandemiaa lähitori Vihtori. Toimintaa on jouduttu supistamaan koronapandemian vuoksi.	
Liikuntaseuraparlamentti sekä kulttuuri- ja kansalaistoiminnan seuraparlamentti perustettiin ja niiden toiminta on vakiintunut.	

Nokialaisista nuorista:	2019	2021
Kokee kuuluvansa itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön, %	77,5	70,3
Kokee pystyvänsä vaikuttamaan joihinkin elinympäristönsä asioihin, %	77,3	73,6

Nokialaisten koettu osallisuus asteikolla 1-5, 2022 (n=179)

Huolenaiheet

- Kuntalaisten mahdollisuuksia osallistua omaa elämäntilannetta koskevien toimintojen suunnitteluun ja päätöksentekoon tulisi vahvistaa tarjoamalla osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia.
- Haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten kuuleminen ja heidän osallistumisen mahdollistaminen vaatii erityistä huomiota.
- Kuntalaisten osallisuuden mahdollistaminen vaatii kehittämistä. Kehittämistyössä tulisi huomioida viestintä ja osallisuuden vaikutuksista kertominen paremmin.
- Kouluissa osallisuuden kokemukseen tulisi kiinnittää huomiota ja uusia osallisuusmahdollisuuksia sekä vuoropuhelua aikuisten ja oppilaiden välillä tarvitsisi vahvistaa.

Toimenpiteet	Toteutuminen
<p>Kulttuurihyvinvointityössä jatkettiin kulttuurituokioita Setorissa ja pilotoitiin neuvolayhteistyötä.</p>	
<p>Lasten ja nuorten harrastamista vahvistettiin käynnistämällä Nokian harrastamisen malli ja toteuttamalla etsivää harrastustyötä.</p>	
<p>Liikunnan ja urheilun olosuhteita päätettiin kehittää. Kaupunki päätti investoinneista uuteen palloiluhalliin ja uimahalliin, joiden rakentamista valmisteltiin. Lupa-asioiden avulla mahdollistettiin kolmen yksityisen padel-hallin rakentaminen.</p>	
Kirjasto- ja kulttuuritalo Virta	
<p>Uusi kirjasto- ja kulttuuritalo Virta otettiin käyttöön.</p>	
<p>Maahanmuuttajatoimintaa käynnistettiin kirjastolla.</p>	
<p>Kirjaston kotipalvelua tarjottiin niille, jotka eivät itse pysty käyttämään kirjastoa syystä tai toisesta esimerkiksi vamman tai iän aiheuttamien esteiden vuoksi.</p>	
<p>Lukukoiratoimintaa tarjottiin lapsille, joilla on vaikeuksia oppia lukemaan.</p>	
<p>Kuntalaisten digi-valmiuksia edistettiin kirjaston Digiosaamisen perehdytys kuntalaisille -hankkeen avulla.</p>	
<p>Liikuntaväline- ja nepsy-välinelainaamo perustettiin osaksi kirjaston toimintaa.</p>	
<p>Nepsy-vinkkaukset vanhemmille ja asiantuntijoille aloitettiin kirjastolla.</p>	

Tilastoja

- Lasten ja nuorten harrastamisen mallissa toteutui syksyllä 2021 65 ryhmää ja niihin osallistui noin 600 perusopetusikäistä oppilasta.
- Kulttuuripalveluiden TEAviisarin pisteet nousivat 2019 vuoden 30 pisteestä vuoden 2021 54 pisteeseen.

Kävijämäärät	2020	2021
Kirjasto- ja kulttuuritalo Virran nuorisotilojen kävijämäärä	-	5098
Harjuniityn koulun nuorisotilojen kävijämäärä	-	4 470
Nuorisotyön ohjattu toiminta	-	10 236
Kirjasto- ja kulttuuritalo Virran kävijämäärä	229 097	264 880
Verkkokäynnit (kirjasto)	236 426	284 454
Kirjasto- ja kulttuuritalo Virran näyttelykäynnit (tilat Romu ja Raami)	10 282	7 534
Kerholan vapaa-aikapalvelut	35 809	27 994

Kirjaston palvelut	2019	2020	2021
Kirjojen lainaukset	408 527	324 708	389 701
Muun aineiston lainaus (mm. lautapelit, liikunta- ja nepsy-välineet)	4118	21 579	23 049
Kirjaston päävastuullisena järjestämiä tapahtumia	124	80	180
Tapahtumien osallistujamäärä yhteensä	1 597	217	3 253

Pirkan opiston toiminta	2017	2018	2019	2020	2021
Osallistujamäärä	6888	7119	8121	6649	5227
Kurssimäärä	765	783	769	727	854

Huolenaiheet

- Kulttuurin TEA-viisarin pistemäärä on noussut huomattavasti, mutta on edelleen koko maan sekä Pirkanmaan keskiarvon alapuolella.
- Huolenaiheena on edelleen nuorisotilojen ja henkilöstön riittävyys sekä se, onnistutaanko nuorisotiloissa tavoittamaan ne nuoret, joihin olisi tärkeää kontakti säilyttää.
- Nuorisotilojen sijainnin osalta nuoret eivät ole Nokialla yhdenvertaisessa asemassa keskenään.
- Liikuntatilojen riittävydessä suhteessa tarpeeseen on haasteita.

Varhaiskasvatus ja opetus

Toimenpiteet	Toteutuminen
Lisää työntekijöitä saatiin sekä opetuspalveluihin että varhaiskasvatukseen hankkeiden avulla. Tästä esimerkkinä ovat varhaiskasvatuksen erityissosionomi, opetuspalveluiden psykiatrinen sairaanhoitaja sekä Nepsy-valmentajat.	
Koulukiusaamiseen liittyvää toimintaa kehitettiin rakentamalla kaupunkikohtaisen koulukiusaamisen puuttumisen malli.	
Yhteistyötä perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen kanssa tiivistettiin ja yhteisöllistä opiskeluhoitotoimintaa tehostettiin.	
Koulut kehittivät yhteisopettajuutta sekä joustavaa esi- ja alkuopetusta yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa.	
Intensiivisen tuen ITU-luokka vakinaistettiin.	
Koulunuorisotyön kehittäminen	
Luotiin pysyviä nuorisotyön toimintamalleja yläkouluihin.	
Tarjottiin kaikille 6. luokille vuorovaikutusta ja elämänhallintaa koskevia oppitunteja.	
Poissaoloihin puuttuminen	
Poissaoloihin puuttumisen mallia kehitettiin oppilashuollossa.	
Moniammatillista yhteistyötä tehostettiin poissaolevien oppilaiden kanssa työskenneltäessä.	
Koulusta paljon poissaoleville oppilaille kehitettiin tukitoimia.	

Varhaiskasvatus ja opetus

Tilastoja

Oppimisen tukea saaneiden perusopetuksen oppilaiden osuus, %	2017	2020
Erityisen tuen oppilaat	4,6	7,3
Tehostetun tuen oppilaat	10,9	11,6
Pienryhmien oppilaiden osuus	5,8	7,1
Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaat	1,1	1,3

Uupumus ja kiusaaminen	2017	2019	2021
Uupumusasteinen väsymys koulutyössä (%)			
Perusopetus 8. ja 9. lk	22,6	26,6	35
Lukio 1. ja 2. vuosi	33,6	32,6	28,4
Ammatillinen oppilaitos	7,6	9	21,9
Riittämättömyyden tunne opiskelijana (%)			
Perusopetus 8. ja 9. lk	14,7	20,2	24,2
Lukio 1. ja 2. vuosi	24,6	22,3	24,7
Ammatillinen oppilaitos	6,1	7,1	11,5
Koulukiusaamisesta kertomisen jälkeen kiusaaminen loppunut tai vähentynyt (%)			
Perusopetus 8. ja 9. lk	46,7	60	48

Huolenaiheet

- Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden osuus perusopetuksen oppilaista on kasvanut ja se on seutukuntien keskiarvoa korkeampi.
- Erityisoppilaiden kasvava määrä sekä psyykkisesti oirehtivien lasten ja nuorten koulunkäynnin järjestämisen ja tukemisen haasteet näkyvät vaativan erityisen tuen luokkien oppilaspaikkojen vähyytenä tarpeeseen nähden ja opettaja- tai ohjaajaresurssin riittämättömyytenä
- Kouluterveyskyselyjen mukaan uupumus-asteinen väsymys koulutyössä ja koettu ahdistuneisuus erityisesti tytöillä on lisääntynyt koko jakson ajan.
- Koulukiusaamiseen puuttumiseen tulisi kiinnittää huomiota ja puuttumisen määrää seurata. Kiusaamistapausten jälkiseurantaa tulisi kehittää.
- Poissaolot aiheuttavat edelleen merkittävää huolta ja kehitetyt tukitoimet eivät riitä kaikille oppilaille.
- Kouluissa ja esiopetuksessa edelleen tarvetta suuremmalle määrälle Nepsy-valmennusta ja valmennusta antavien tulisi pystyä käyttämään työaikaansa toteuttamaan matalan kynnyksen palveluita.

Terveys, toimintakyky ja elämänlaatu

Toimenpiteet	Toteutuminen
Lapsiperheiden matalan kynnyksen palveluita lisättiin mm. nopean perhetyön palvelu.	
Henkilöstön koulutus	
Lapset puheeksi -menetelmän käyttöön ja lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen tarkoitettuun EPRAS-pilottiin koulutettiin henkilöstöä.	
Lasten ja nuorten psykososiaalisten palveluiden työntekijöistä osa on osallistunut PariAsiaa- koulutuksiin ja kouluttajakoulutuksiin.	
Vanhempia muistutettiin läsnäolevan ja positiivisen vuorovaikutuksen merkityksestä Ehdi ensin -kampanjan avulla.	
Systeemisen lastensuojelun toimintamallia on kehitetty ja juurrutetaan käytäntöön.	
Ikäihmisten palvelut	
Pirkanmaalle kehitettiin yhteinen ikääntyneiden neuvonnan ja asiakasohjauksen toimintamalli Ikäneuvo-hankkeessa.	
Ikääntyneiden Voimaa vanhuuteen -toiminta jatkuu kunnan omana työnä.	

Terveys, toimintakyky ja elämänlaatu

Tilastot

- Nokialaisista yli 75-vuotiaista kotihoidon palvelun piirissä on 13 %. Heistä 20 %:lla on jonkinasteisia muistihäiriöitä.
- Puheterapiassa on saatu täydennettyä pitkään avoinna olleet toimet ja jonoja on onnistuttu lyhentämään.

THL:n ikävakioidut sairastavuusindeksit Nokialla (100 = Suomen keskiarvo)	2017	2018	2019
Sairastavuusindeksi	107,7	102,8	101,4
Aivoverisuonitauti-indeksi	94,2	90,1	93,6
Mielenterveysindeksi	82,4	76,1	80,4
Sepelvaltimotauti-indeksi	94,7	90,6	106,5
Syöpäindeksi	115,4	113,2	104,8
Tapaturmaindeksi	119,4	111,5	96,4
Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi	149,2	144,4	138,6

Huolenaiheet

- Vanhempien entistä haastavampien erotilanteiden vaikutus lapsiin ja erovaiheen työskentelylle on enenevässä määrin tarvetta. Huolta on herättänyt myös etenkin alakouluikäisten lasten lisääntynyt psyykinen oireilu ja käytöshaasteet, joiden hoitamiseen kunnan omat peruspalvelut eivät ole pystyneet vastaamaan.
- Perheneuvolassa asiakkaiden jonotusajat ovat pidentyneet noin 2-3 kuukaudesta paikoittain yli puoleen vuoteen. Asiakkaiden määrä on noussut erityisesti vuonna 2021 pandemian hieman helpotettua. Perheiden ongelmat ovat yhä monimuotoisempia ja työntekijöiden jaksamisessa sekä pysyvyydessä on haasteita.
- Kasvatus- ja perheneuvonnan osalta työskentely tulisi lain mukaan alkaa 3 kuukauden sisällä, mutta tämä määräraja ylittyy tällä hetkellä jatkuvasti.
- Psykofyysisen fysioterapian ostopalvelut ovat olleet lisääntyvässä määrin käytössä nuoruusikäisten psyykkisten ja psykosomaattisten oireiden ja kroonisten pitkäaikaissairauksien vuoksi.
- Sosiaalihuoltolain mukaisia kuljetuspalveluita ei Nokialla myönnetä henkilökohtaisina taksimatkoina.

TÄÄLLÄ SYNTYY TTA.

NOKIANKAUPUNKI.FI